MPK

MAANPUOLUSTUSKOULUTUS
FÖRSVARSUTBILDNING

MPK:n toiminnan tehostaminen

Puolustusvaliokunta 29.3.2022

MPK:n toiminnan tehostaminen, perusteet 9.3.2022

- MPK on käynnistänyt toimenpiteitä koulutustarjonnan lisäämiseksi vastatakseen kansalaisten kasvaneeseen vapaaehtoisen maanpuolustuksen koulutustarpeeseen
- MPK:n on mahdollista lisätä entisestään koulutustarjontaa, mikäli MPK:n resursseja lisätään. Toiminnan tehostaminen edellyttää lisärahoitusta, PV:n tukea ja tarkennuksia lakiin vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (VAPE-laki)
- Tehostustoimenpiteillä kyetään vaikuttamaan syksyn 2022 ja vuoden 2023 koulutuksen toteuttamiseen
- Vuonna 2022 voidaan toteuttaa yhteensä noin 100 000 koulutuspäivää (nykyinen tavoite 48 000)
- Koulutustoiminnan tehostaminen toteutetaan yhteistyössä PV:n, MPK:n jäsenjärjestöjen ja muiden kokonaisturvallisuuden vapaaehtoisjärjestöjen kanssa

MPK:n toiminnan tehostaminen, kouluttajat

- SOTVA-koulutuksen maksuttomuus osallistujamäärän lisäämiseksi (maksuasetuksen tarkennukset ja lisärahoitus)
- MPK:n kouluttajien käytön laajentaminen ja määrään lisääminen.
  - Nyt 3 000 sitoutunutta vapaaehtoista kouluttajaa ja toimijaa
- Kouluttajien käytön suunnittelu yhteensovitetaan samaan aikaan kasvavaan PV:n reserviläiskouluttajatarpeeseen
- PV:n sodan ajan joukkoihin sijoitettuja johtajia mukaan MPK:n toimintaan
- Koulutuksen päämäärien ja sisältöjen tarkentaminen alueellisesti PV:n johdolla

MPK:n toiminnan tehostaminen, ammunnat

- VN:n asetuksen ja ampumaohjelmiston tarkentamistarpeet
- Ampumaratojen johtosääntöjen ja ympäristölupien tarkentaminen
  - laukaisumäärä
  - viikonloppuammunnat
- MPK:n ammunnanjohtajien määrä, patruunatilanne sekä käytössä olevien aseiden määrä rajoittavat ampumakoulutuksen lisäämistä
- PV:n aseilla ampumakoulutusta voitaisiin merkittävästi lisätä (VAPE-laki estää)
- Tarve patruunahankinnoille (lisärahoitus)
  - PV:n patruunoita
  - Patruunoiden hankinnoissa ja varastoinnissa yhteistoiminta PV:n kanssa
- MPK:n ammunnanjohtajien koulutuksen lisääminen yhteistyössä PV:n kanssa

MPK:n toiminnan tehostaminen, naiset ja nuoret

- Kohdennetun koulutuksen lisääminen kokonaismaanpuolustuksen eri teemoista henkilöille, jotka eivät ole suorittaneet asepalvelusta tai ovat reservin ulkopuolella. Koulutusaiheina mm:
  - väestönsuojelu
  - informaatiovaikuttaminen
  - henkinen kriisinsietokyky, resilienssi
  - erilaiset tukitehtäviin johtavat koulutukset (kenttämuonitus, kenttälääkintä, viestintä)

- Tiedotus- ja valistuskoulutusta lisätään järjestämällä valtakunnallisesti ja alueellisesti erilaisia seminaareja ja webinaareja ajankohtaisista aihealueista

Esitykset Puolustusministeriölle

- MPK esittää, että PLM muodostaa työryhmän, joka valmistelee nopealla menettelyllä lakimuutosesityksiä
- PLM käynnistää toimenpiteet MPK:n rahoituksen muuttamiseksi budjettiperusteiseksi nykyisen valtionavustuksen sijaan ylivuotisena rahoituksen käyttönä
- PLM ryhtyy toimenpiteisiin muistiossa esitettyjen resurssien käyttöön saamiseksi. Lisärahoitustarve on noin neljä miljoonaa euroa
- PLM tarkentaa maksuasetusta tehtävien päätösten mukaisesti
- Kokonaismaanpuolustuksellinen varautumis- ja turvallisuuskoulutus (VARTU) sisällytetään koulutuksena MPK:n julkisiin hallintotehtäviin joko pysyvästi tai määräajaksi, jolloin sen toteuttamiseen on mahdollista käyttää valtionapua ja koulutus voi olla osallistujille myös maksutonta kuten SOTVA-koulutus
- Mahdollistetaan räjähteiden ja simulaattoreiden (paukkupatruuna) käyttö MPK:n koulutuksessa PV:n puollon mukaisesti

Esitykset Puolustusvoimille

Esityksiä Puolustusvoimille:

- PV lainaa MPK:n käyttöön rynnäkkökiväärejä (sarjatuli) MPK:n SOTVA-ammuntojen toteuttamiseksi PV:n ampumaradoilla ja harjoitusalueilla. MPK:n osalta aseiden valvonnasta vastaa MPK:n piiripäällikkö ja aseet varastoidaan PV:n varastoissa
- PV myy patruunoita MPK:n koulutuskäyttöön sekä toteutetaan yhteishankinnat että varastoinnin PV:n kanssa
- Ampumaratojen johtosääntöjen ja ympäristölupien tarkistaminen viikonloppurajoitteiden osalta
- MPK:n ammunnanjohtajien koulutuksen lisääminen yhteistyössä PV:n hallintoyksiköiden kanssa sekä hyväksytään PV:n 002 oikeudelliset 933 SOTVA-ammunnanjohtajiksi erillismenettelyllä ammunnanjohtajien määrän lisäämiseksi
- Tarkistetaan MPK:n sitoutuneiden kouluttajien reserviläiskouluttajaoikeudet ja hyväksytään koulutuksen saaneet henkilöt
- Tarkentaa alueellisesti koulutuksen päämäärät ja sisällöt vallitsevassa tilanteessa
- Aktivoi PV:n sodan ajan joukkoihin sijoitettuja johtajia mukaan MPK:n toimintaan
- Järjestää yhdessä MPK:n kanssa ylimääräisen keskitetyn kouluttajakoulutuksen MAASK:lla
- Määrittää yhteneväiset käytänteet hallintoyksiköissä tilojen ja alueiden käytössä

Lakimuutosesitykset, perusteet 22.3.2022

- Toiminnan merkittävä tehostaminen edellyttää tarkennuksia lainsäädäntöön. Keskeisin MPK:n toimintaa ohjaava laki on ”Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta” (VAPE-laki)
- MPK on esittänyt, että PLM perustaisi työryhmän, joka valmistelee nopealla menettelyllä lakimuutosesityksiä toiminnan tehostamisen mahdollistamiseksi. Muutostarpeet kohdistuvat erityisesti VAPE-lain luvun 4 a:n ja 22 g §:n rajoituksiin, Valtioneuvoston asetukseen MPK:n ampumakoulutuksesta sekä mahdollisesti PLM:n maksuasetukseen
- MPK:n toiminnan tehostamisen kannalta on tärkeintä tarkentaa joko SOTVA-koulutuksen rajoitteita tai mahdollistaa sotilaallisen koulutuksen antamisen (VAPE-lain 2 §). MPK pitää toteuttamiskelpoisempana lainsäädäntömuutoksia, jotka mahdollistavat SOTVA-koulutuksen kehittämisen
- Kokonaismaanpuolustusta tukeva VARTU-koulutus tulisi lisätä MPK:n julkiseksi hallintotehtäväksi ja sitä tulisi voida rahoittaa samoin periaattein kuin muita MPK:n julkisia hallintotehtäviä

Lakimuutosesitykset, SOTVA

MPK esittää, että SOTVA-koulutukseen sisällytetään puolustusvoimien (PV) aseilla ja ampumatarvikkeilla ja räjähteillä tapahtuvan koulutuksen järjestäminen

- Perustelut:
  - PV ohjaa ja valvoo MPK:n koulutusta (VAPE-laki 3§)
  - Koulutus toteutetaan PV:n hyväksymien koulutusohjelmien mukaisesti
  - SOTVA-koulutuksessa on mahdollista käyttää PV:n kalustoa, mutta ei ampumatarvikkeita ja räjähteitä
  - PV:n aseiden ja ampumatarvikkeiden käyttö koulutuksessa mahdollistaisi kustannustehokkaan ampumakoulutuksen ja se palvelisi PV:n tarpeita
  - Ase- ja ampumakoulutus toteutetaan PV:n hyväksymien MPK:n ammunnanjohtajien johdolla
  - Muutos palvelisi PV:n suorituskyvyn kehittämistä, sillä MPK:n kouluttajat, ml. ammunnanjohtajat toimivat kouluttajina myös PVVEH:ssa ja KH:ssa

Lakimuutosesitykset, ampumatoiminta

- MPK esittää ampumakoulutukseen seuraavia tarkennuksia:
  - ampujien määrä tulisi nostaa 30:stä 40:een. Useilla PV:n ampumaradoilla on 40 ampumapaikkaa (VAPE-laki 20 a §)
  - 1 km:n maksimiampumaetäisyys tulisi pidentää 2 km:iin tarkka-ampujien koulutuksen tehostamiseksi (VAPE-laki 20 a §)
  - tarkennuksia ammuntoja säätelevään asetukseen (VN asetus 969/2019), siten että ammunnoissa tulisi sallia ammunnat, joissa ammutaan PV:n ampumaohjelmistojen tai MPK:n jäsenliittojen hyväksymien ammuntojen sääntöjen mukaisia ammuntoja
  - Paukkupatruunat (vast) ja muu pyrotekninen välineistö luokitellaan koulutusvälineiksi, ei ampumatarvikkeiksi tai räjähteiksi (VAPE-laki 22 g §)

Lakimuutosesitykset, koulutus ulkomailla

- MPK esittää, että VAPE-laki 22 c §:n lisätään momentti tai tarkennetaan mitä tarkoitetaan sotilaallisia valmiuksia palvelevalla koulutuksella kansainvälisessä toiminnassa

- Säädöspohjan on mahdollistettava MPK:n kurssilaisille osallistumisen ulkomailla tapahtuviin kilpailuihin mukaan lukien ammunnat kyseisen järjestäjämaan ohjeistuksien mukaisesti ja toimimisen erilaisissa soveltavissa harjoituksissa. PLM:n nykyinen tulkinta mahdollistaa vain kouluttajien ja tuomarien käytön ulkomailla

Lakimuutosesitykset, julkiset hallintotehtävät

MPK esittää, että:

- naisten mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustukseen tarkennetaan laissa tai lainperusteluissa käsittämään kokonaismaanpuolustuksen eri osa-alueet mahdollistaen naisten lisäksi myös ei-asevelvollisten osallistumisen julkisena hallintotehtävänä MPK:n yhteiseen koulutukseen (VAPE-laki 7 §)
- johtamis- ja kouluttajakoulutusten tulee olla julkisia hallintotehtäviä, koska ne ovat oleellinen osa PV:n hyväksymiä koulutusohjelmia ja sotilaallista koulutusta (VAPE-laki 7 §)
- kokonaismaanpuolustuksellinen varautumis- ja turvallisuuskoulutus tulisi lisätä MPK:n julkiseksi hallintotehtäväksi (VAPE-laki 7 §)

Lakimuutosesitykset, rahoitus

MPK esittää, että:

- MPK:lle myönnettävä valtioavustus muutetaan budjettiperusteiseksi (VAPE-laki 16 §)
    - Reagointi muutoksiin, pitkäjänteisyys ja siirtyvät määrärahat

- Nykytila: MPK:lle myönnettävään valtionavustukseen sovelletaan lakia vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) ja valtionavustuslakia (668/2001). Valtion talousarvioon osoitetaan vuosittain määräraha, jonka puitteissa MPK:lle myönnetään valtionavustusta sille säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin (556/2007).